

Boekzaal als mogelijk officieel orgaan nu van het toneel verdwenen was. Integendeel, men stelde voor de *Boekzaal* sterker dan voorheen aan de synode te binden. Dit onder voorwaarde dat het blad twee keer per maand zou verschijnen. De vergadering ging akkoord, en delegerde de uitwerking van de genomen besluiten aan de secretaris, H.P. Timmers Verhoeven.⁴⁴ Met andere woorden: de ASC persisteerde bij het eerder ingenomen standpunt en keerde zich daarmee tegen de wens van de synode. Men wilde geen courant in eigen beheer uitgeven. Het is aannemelijk dat ook nu de angst voor polarisatie een belangrijke rol heeft gespeeld bij de besluitvorming.⁴⁵ Ook de angst voor een financieel echec mag niet uitgesloten worden.

7. Moll versus de familie Van Heijningen

Per 1 januari 1850 ging het *Godsdienstig weekblad* over in handen van uitgever W.H. van Heijningen te Utrecht. Deze benoemde, tot verdriet van Moll, een andere redactie, waarin de broer van de uitgever, G.P. Kits van Heijningen, een belangrijke rol speelde.⁴⁶ Per 1 januari 1851 werd dit blad het officiële orgaan van de hervormde synode, in 1852 werd de naam gewijzigd in *Kerkelijke courant*.

De wisseling van de wacht in 1850 is niet zonder problemen verlopen. Tussen de oude redacteur en de nieuwe uitgever ontspon zich een heftige polemiek, waarin ook de nieuwe redacteur zich mengde. Deze polemiek is daarom interessant, omdat zij ons inzicht verschaft in de toenmalige verhoudingen. Moll opende de discussie door een prospectus rond te zenden, waarin hij de uitgave van een nieuw blad aankondigde, de *Algemeene courant voor christendomen kerk*, uitgegeven door de firma Keur en zonen te Goes, uiteraard onder redactie van Moll. Als motieven voerde hij aan te vrezen dat het *Godsdienstig weekblad* verlaagd zou worden tot een 'orgaan des lasters', en dat er geen waarborgen bestonden dat het blad niet een andere richting zou op gaan.⁴⁷

44. Zie over hem G.D.J. Schotel, 'Hendrikus Petrus Timmers Verhoeven', *Handelingen en mededeelingen van de MNL*, 1871-1872, 145-150.

45. Merkwaardigerwijze is er in de correspondentie met de uitgever en in het verslag van de ASC aan de synode sprake van een wekelijks bijblad t.b.v. het kerknieuws, daar 'de behoeften des tijds' vragen om een snelle verspreiding van het kerkelijk nieuws. Het voorstel van Dresselhuis c.s. is op dit punt dus enigszins aangepast.

46. Zie over G.P. Kits van Heijningen J.P. de Bie e.a. (red.) *Biografisch woordenboek van protestantse godgeleerden in Nederland I-VI* ('s-Gravenhage 1903-1949), aldaar IV, 16-18. Andere redacteurs zijn mij niet bekend.

47. De prospectus is mij alleen bekend uit het reeds genoemde rondschriven van uitgever Van Heijningen.